

**Силабус навчальної дисципліни
«Мистецтво художнього перекладу»**

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціалізація	035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
Освітньо-професійна програма	Іспанська мова і література, друга іноземна мова, переклад
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна
Мова навчання	іспанська/українська
Семестр	VII
Кількість кредитів ЕКТС	3
Форма підсумкового контролю	залік
Викладач	Доцент Бокова П.М.
Анотація навчальної дисципліни	<p>Мета навчальної дисципліни «Мистецтво художнього перекладу» полягає у тому, щоб закласти студентам теоретичні основи перекладу художнього тексту та сформувати навички виконання літературного адекватного перекладу фрагментів прозового, поетичного та драматургічного текстів першотвору.</p> <p>Завданнями навчальної дисципліни є ознайомити студентів із сучасними теоріями та підходами до перекладу художніх творів; виробити у студентів уміння виявляти жанрові, стилеві, структурні й тематичні матричні складові художнього тексту першотвору, що підлягають відтворенню при перекладі; навчити студентів здійснювати порівняльний перекладацький аналіз художніх текстів оригіналу та перекладу та розпізнавати</p>

	<p>стилістичні прийоми і засоби виразності художньої мови тексту оригіналу; коментувати доречність перекладацьких трансформацій для збереження образності у мові перекладу; практикувати виконання літературних перекладів текстів чи фрагментів текстів художніх творів.</p> <p>Предметом навчальної дисципліни є особливості інтерпретації та перекладу художніх текстів з іспанської мови українською.</p> <p>Зміст навчальної дисципліни передбачає формування у студентів фахової перекладацької та професійно-орієнтованої міжкультурної комунікативної компетентності: формування мовно-комунікативної, мовно-термінологічної, дослідницької компетентностей студентів; виховання мовного смаку і мовного чуття, вміння оцінювати власне мовлення та мовлення інших авторів текстового продукту; формування у студентів теоретичної бази для перекладу текстів різних жанрів; вміння увиразнювати культуру українського та іспанського мовлення; навичок знаходити і ефективно використовувати з різних джерел інформацію, необхідну для вирішення поставлених завдань, володіння культурою мислення, здатністю до аналізу, узагальнення інформації, постановці цілей і вибору шляхів їх досягнення.</p>
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	<p>90 год., у тому числі:</p> <p>лекції – 10 год.</p> <p>семінарські заняття – не передбачено</p> <p>практичні заняття – 20 год.</p> <p>самостійна робота – 60 год.</p>
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p>1 Знати базові поняття та категорії лінгвістики тексту; рівні нагромадження та актуалізації інформації в тексті; прагматичні одиниці тексту як надфразової комунікативної одиниці; особливості композиції прозового, драматургічного та поетичного тексту; стилістичні засоби та прийоми, що застосовуються для досягнення образності художнього тексту; рівні перекладу текстів художньої прози; перекладацькі трансформації, що застосовуються при перекладі тексту художнього твору.</p> <p>2 Вміти зробити лінгвістичний та перекладацький аналіз тексту; виділити сюжетну лінію, сильні позиції, інформаційні вузли та визначати ступінь необхідності збереження їх у тексті перекладу; визначити стилістичні засоби, що створюють образність тексту оригіналу; застосувати доречні семантичні трансформації при перекладі для збереження образності тексту оригіналу; добирати влучні методи відтворення ідейного змісту твору, збереження етнічного і національного забарвлення твору оригіналу у перекладній версії.</p>

	3 Володіти базовими загальними знаннями в галузі перекладознавства і використовувати знання в практиці перекладу; здатність продукувати аутентичні тексти на основі мовних одиниць і мовних висловлень; здатність адекватно транслювати та засвоювати іншомовну інформацію, комунікативно-функціональну еквівалентність текстів оригіналу та перекладу; здатність до іншомовного письмового викладу думок, творчого опрацювання тексту вихідною та його грамотного переказу цільовою мовою;
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Мета навчальної дисципліни « Мистецтво художнього перекладу » полягає у тому, щоб закласти студентам теоретичні основи перекладу художнього тексту та сформувати навички виконання літературного адекватного перекладу фрагментів прозового, поетичного та драматургічного текстів першотвору.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. – Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. – Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 7. – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 8. – Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. – Здатність спілкуватися іспанською мовою.

ЗК 10. – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК 13. – Здатність використовувати системні знання мови для аналізу та синтезу ідей, застосовувати системні знання сучасних філологічних і перекладознавчих студій в професійній діяльності.

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

ФК 2. – Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 7. – Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних,

літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 13. – Здатність використовувати системні знання мови для аналізу та синтезу ідей, застосовувати системні знання сучасних філологічних і перекладознавчих студій в професійній діяльності.

ФК 14. – Володіння теоретичними основами використання іспанської мови, включаючи фонетичні, граматичні, лексичні, стилістичні аспекти мови й мовлення.

ФК 16. – Володіння граматикою, лексикою і фонетикою іспанської мови на рівні C1 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (Marco Común Europeo De Referencia Para Las Lenguas: Aprendizaje, Enseñanza, Evaluación).

ФК 19. – Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства, перекладознавства та оперувати базовою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 20. – Здатність до аналізу тексту оригіналу, до застосування відповідних перекладацьких стратегій (здійснення передперекладацького аналізу тексту; виокремлення правильної перекладацької стратегії; визначення одиниці перекладу, оцінювання та добір мовних засобів для реалізації адекватного перекладу), презентувати текст перекладу.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

знати історію розвитку герменевтики, філософське та лінгвістичне розуміння поняття інтерпретації; володіти базовими загальними знаннями в галузі перекладознавства;

знати найважливіші психологічні та філософські концепції феномену розуміння як ключової проблеми герменевтики;

знати методи, основні прийоми та термінологію теорії інтерпретації.

Вміти застосовувати на практиці отримані знання в конкретних ситуаціях, визначати та класифікувати помилки різних видів.

вміти виконувати адекватну інтерпретацію автентичного тексту, застосовуючи перекладацькі трансформації.

здатність спілкуватися українською та іспанською мовою як усно, так і письмово, відповідно до неофіційного, ділового та наукового тощо стилів.

Здатність аналізувати текст оригіналу, обґрунтовувати стандартні і нестандартні перекладацькі проблеми й обирати способи їхнього вирішення, що відповідають кожному конкретному акту комунікації.

Здатність використовувати методологічне, організаційне та правове підґрунтя, необхідне для здійснення роботи перекладача, її презентації та захисту інтелектуальної власності на її результати.

Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, володіти й оперувати інформаційними та комунікаційними технологіями і самостійно здобувати, оцінювати й використовувати інформацію відповідно до потреб перекладацької діяльності.

	1.	Тема 1. Мовлення як дискурс. Особливості писемного мовлення як каналу комунікації	18	2	6	10			
	2.	Тема 2. Герменевтика. Метафора та символ. Пояснення та розуміння.	18	2	6	10			
	3.	Тема 3 Теорія інтерпретації та літературний переклад.	26	2	4	20			
	4.	Тема 4 Концепція комунікативної еквівалентності та переклад художніх текстів.	28	4	4	20			
		Разом годин за модулем 1	90	10	20	60			

Система оцінювання результатів навчання

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності з вивчення навчальної дисципліни «Мистецтво художнього перекладу» здійснюється в 4-балльній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)).

Рейтинг вираховується в рейтингових балах, а підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 4-балльною шкалою та за шкалою ЄКТС.

Контроль результатів навчання студента з дисципліни «Мистецтво перекладу художніх текстів» здійснюється у формі *поточного, рубіжного, підсумкового модульного та підсумкового семестрового контролю* (іспиту).

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом модуля оцінюється аудиторна та самостійна робота студента. Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначененої теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) і набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Бали, отримані здобувачами вищої освіти за результатами контролю з дисципліни, викладач занотовує у «Журнал обліку роботи викладача» і оголошує на кожному практичному занятті.

Рубіжний контроль успішності студентів здійснюється посередині навчального семестру у вигляді проміжної атестації здобувачів вищої освіти за результатами оцінювання аудиторної та самостійної роботи, а також з урахуванням відвідування лекційних та практичних занять.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання у межах годин, відведеніх на практичні

заняття.

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр (сесію), що з дисципліни «Соціокультурний та прагматичний аспекти перекладу іспанського медійного дискурсу» здійснюється у формі заліку.

1. форми та критерії оцінювання студентів:

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється в 4-балльній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Контроль всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе відповідь на теоретичне питання з лекційного курсу та здійснення перекладу запропонованих художніх текстів з іспанської мови на українську і навпаки. Однією з форм самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань з перекладу художніх текстів.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента

Відповідь на теоретичне питання

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент вичерпано і повністю засвоїв теоретичний матеріал відповідних курсів (дає вичерпне визначення тих чи інших перекладознавчих категорій та перекладацьких прийомів) та вільно ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
4 «добре»	Студент добре володіє теоретичними знаннями та без суттєвих труднощів ілюструє засвоєні мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
3 «задовільно»	Студент має певні прогалини у теоретичних знаннях з відповідних курсів та недостатньо ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
2 «не задовільно»	Студент не оволодів теоретичними знаннями відповідних курсів та не може навести практичні приклади.

Перекладацький аналіз іспанською мовою та переклад на українську мову художніх текстів:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент виконує еквівалентний переклад запропонованого тексту і демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом,

		необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 «добре»		Студент виконує в цілому еквівалентний переклад запропонованого тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні). Студент добре володіє теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту.
3 «задовільно»		Студент виконує переклад запропонованого тексту, в якому допускає помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-стилістичних)); студент демонструє поверхневий перекладацький аналіз тексту.
2 «не задовільно»		Студент демонструє відсутність умінь перекладу незнайомого тексту з іноземної мови на українську, тобто допускає багато пропусків та відхилень від змісту оригіналу, робить помилки, що спотворюють зміст тексту оригіналу. Студент не володіє теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту.

Викладач підраховує бали, отримані студентом, окремо за кожним критерієм оцінювання завдань аудиторної та самостійної роботи.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Студенти мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Підсумковий модульний контроль проводиться у вигляді написання *модульної контрольної роботи*, що спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння знань, навичок та вмінь, визначених у програмі навчальної дисципліни. Модульна контрольна робота є письмовою, складається із двох практичних завдань, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів. Отримані за кожне завдання модульної роботи бали трансформуються в загальну оцінку за модульну контрольну роботу за таблицею:

90% і більше	63 - 70 балів	5 (відмінно)
75% - 89%	53 - 62 балів	4 (добре)

¹Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10**: **4,3x10=43**. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Оцінка	50% - 74%	35 - 52 балів	3 (задовільно)
	49% і менше	34 бали і менше	2 (незадовільно)

и трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	50 балів
«добре»	40 балів
«задовільно»	30 балів
«незадовільно»	20 балів
неявка на МКР	0 балів

У разі відсутності студента на МКР без поважних причин (таких, що підтверджуються офіційними документами), він отримує «нуль» (0) балів. У випадку наявності зазначених офіційних документів, студент, за письмовою згодою декана факультету та викладача, має право написати МКР в індивідуальному порядку.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Мистецтво перекладу художніх текстів» здійснюється у формі заліку.

Вимоги до заліку

Форми контролю: - усна співбесіда;

- виконання практичного завдання.

Критерії оцінювання:

Залік відбувається в усній формі. Оцінювання відповідей здійснюється відповідно до вимог з конкретних складових заліку. На заліку студент має виконати такі **завдання**:

I. Відповідь на теоретичне питання

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент вичерпано і повністю засвоїв теоретичний матеріал відповідних курсів (дає вичерпне визначення тих чи інших перекладознавчих категорій та перекладацьких прийомів) та вільно ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
4 «добре»	Студент добре володіє теоретичними знаннями та без суттєвих труднощів ілюструє засвоєні мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
3 «задовільно»	Студент має певні прогалини у теоретичних знаннях з відповідних курсів та недостатньо ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.

2 «не задовільно»	Студент не оволодів теоретичними знаннями відповідних курсів та не може навести практичні приклади.
------------------------------------	---

ІІ. Переклад на українську мову художніх текстів:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент виконує еквівалентний переклад запропонованого тексту. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 «добре»	Студент виконує в цілому еквівалентний переклад запропонованого тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
3 «задовільно»	Студент виконує переклад запропонованого тексту, в якому допускає помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-стилістичних)).
2 «не задовільно»	Студент демонструє відсутність умінь перекладу незнайомого тексту з іноземної мови на українську, тобто допускає багато пропусків та відхилень від змісту оригіналу, робить помилки, що спотворюють зміст тексту оригіналу.

ІІІ. Перекладацький аналіз іспанською мовою запропонованих текстів:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 «добре»	Студент добре володіє теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні)..
3 «задовільно»	Студент демонструє поверхневий перекладацький аналіз тексту, в якому допускає помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-стилістичних)

2 «не задовільно»	Студент не володіє теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту.
--	--

Виконання кожного завдання оцінюється окремо. Виставляється оцінка, яка дорівнює середньому арифметичному балу за всі три завдання, округленому до цілого числа.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо середній арифметичний бал за відповіді з трьох питань становить не менше трьох балів.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо середній арифметичний бал за відповіді з трьох питань становить менше трьох балів.

2 Організація оцінювання:

- **семестрове оцінювання** навчальних досягнень студентів з дисципліни «Мистецтво художнього перекладу» має таку структуру:

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Аудиторна навчальна робота.	25
2.	Самостійна навчальна робота.	25
3.	Модульна контрольна робота	50

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР

- **підсумкове оцінювання** навчальних досягнень студентів з дисципліни «Мистецтво художнього перекладу» здійснюється у формі **заліку**

Відмітка про залік «зараховано», «не зараховано» та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і

в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано», а в шкалі ЕКТС – Е та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано», оцінка FX – у шкалі ЕКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	A	90-100		Зараховано
Добре	B	82-89		
Задовільно	C	75-81		не зараховано
	D	66-74		
Незадовільно	E	60-65		
	FX	0-59		

Політика курсу	<p>Студент уважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедуру та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.</p> <p>Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі; ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.
Рекомендована література	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коптілов В. В. (2003). Теорія і практика перекладу. К.: Юніверс.

2. Корунець І. В. (2001). Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Підручник. Вінниця: Нова Книга.
3. Сербенська О. (2004) Культура усного мовлення : практикум : навч. Посібник. К.: Центр навч. Літератури.
4. Струганець Л. (20020). Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ ст. Тернопіль : Астон.
5. Barros Lorenzo R., González Pino A.M., Freire Hermida M. (2006). Curso de literatura. Español lengua extranjera. – Edelsa, S.A., Madrid.
6. Díaz López L., Escabias Lloret P., García Bajo G., Maromón Llorca C. (2013). Curso de la literatura española moderna. Madrid: Edinumen,
7. Domínguez Caparrós, J. (1993). Orígenes del discurso crítico. Madrid: Gredos.
8. Domínguez Caparrós, J. (1997). Hermenéutica, compilación de textos, introducción y bibliografía de J. Domínguez Caparrós. Madrid: Arco Libros.
9. Domínguez Caparrós, J. (2001). Estudios de teoría literaria. Valencia: Tirant lo Blanch.
10. Palmer, R. E. ¿Qué es la hermenéutica? (trad.º de Beatriz Domínguez Parra). (2002). Madrid: Arco Libros.
11. Ricoeur, P. (2006). Teoría de la interpretación. Discurso y excedente de sentido, Madrid: Siglo XXI editores, S.A.

Додаткова:

1. Alonso Schökel, L. Y Bravo, J. M. (1994). Apuntes de hermenéutica. Madrid: Trotta.
2. Artemidoro La interpretación de los sueños (introducción, traducción y notas de Elisa Ruiz García). (1089). Madrid: Gredos.
3. García Gual, C. (1992). Introducción a la mitología griega. Madrid: Alianza.
4. Eco, U. (1992). Los límites de la interpretación (trad.º de Helena Lozano). Barcelona: Lumen.
5. Eco, U. (1995). Interpretación y sobre interpretación (trad.º de Juan Gabriel López Guix). Cambridge: C. U. P.
6. Lledó Íñigo (1985). E. "Literatura y crítica filosófica". En J. M.ª Díez Borque (coord.), Métodos de estudio de la obra literaria. Madrid: Taurus.
7. Lledó Íñigo, E. (1991). El silencio de la escritura. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales. (Madrid: Espasa-Calpe, 1998, Col. Austral).
8. Lledó Íñigo, E. (1992). El surco del tiempo. Meditaciones sobre el mito platónico de la escritura y la memoria. Barcelona: Crítica.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

http://www.elcastellano.org
www.alipso.com/general/humor/index.php?goto=Listar_Categorias
www.latintop.com/espanol/
http://lenguayliteratura.org(mb/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1
www.proverbia.net/default.asp
www.xcastro.com/index_es.htm
www.rincondelvago.com
http://cvc.cervantes.es/aula/pasatiempos/
www.indiana.edu/~call/ejercicios.html
www.jergasdehablahispana.org/
www.glosarium.com/
www.eduteka.org/directorio/index.php?sid=396424953&t=sub_pages&cat=202